

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2590/2021
01.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Светислав Величковић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља Ћићевац, чији је пуномоћник Љубинка Крстић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 419/21 од 08.04.2021. године, у седници одржаној 01.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 419/21 од 08.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу, Судске јединице у Варварину П1 320/18 од 26.08.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и поништено решење туженог број .. од 20.07.2018. године којим је тужилци отказан уговор о раду, као незаконито и обавезан тужени да тужилцу врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима, те да тужилци призна сва права по основу рада. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 419/21 од 08.04.2021. године одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крушевцу, Судске јединице у Варварину П1 320/18 од 26.08.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге разлоге предвиђене чланом 407. став 1. истог закона ревидент не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је доктор ... у Одељењу ... здравствене заштите, Службе за здравствену заштиту одраслих становника са хитном медицинском помоћи, кућним лечењем и ... делатност ДЗ Ћићевац. Тужени је Одлукама бр. .. и бр. ..., донетим 27.11.2015. године покренуо поступак за утврђивања вишка запослених, примењени су критеријуми за одређивање вишка запослених и утврђено да је услед организационих промена и смањења обима посла престала потреба за једним доктором ..., због чега је број извршилаца смањен са 2 на 1 доктора Донет је Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних места под бр. .. дана 27.11.2015. године. Одлуком бр. .. од 14.12.2015. године, тужила је проглашена вишком запослених и решењем бр. .. од 28.12.2015. године, отказан јој је уговор о раду.

Решење о отказу уговора о раду од 28.12.2015. године поништено је правноснажном пресудом Основног суда у Крушевцу П 179/16 од 13.02.2017. године.

У извршењу наведене судске одлуке, тужени је упутио позив тужили да се врати на рад дана 10.05.2018. године и истог дана донео решење о коришћењу годишњег одмора за 2017. годину у трајању од 35 дана, по ком је тужила била дужна да се врати на рад 28.06.2018. године. Потом је донео ново решење о годишњем одмору за 2018. годину, по ком је тужила требало да се врати на рад 23.07.2018. године.

Међутим, оспореним решењем од 20.07.2018. године, тужили је отказан уговор о раду и престао радни однос 23.07.2018. године, јер је сходно Закону о одређивању максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 68/2015 и 81/2016-УС), услед организационих и економских промена, дошло до престанка потреба за радом запослене. Решење од 20.07.2018. године донето је на основу Закључка Владе Републике Србије од 02.10.2015. године. Саставни део Закључка су критеријуми за утврђивање вишка запослених у ... утврђени споразумом између Министарства здравља РС и Репрезентативних синдиката у области здравства на нивоу Републике Србије. Тужени се у решењу позвао на Упутство Министарства здравља РС о поступању при утврђивању вишка запослених од 07.10.2015. године и цитирао је своје одлуке и правилнике који су донети у првобитном отказном поступку (одлуке од 27.11.2015. године, 14.12.2015. године и правилнике од 27.11.2015. године и 04.12.2015. године). Решење садржи навод да су резултати рада тужиле и другог доктора ... вредновани за период 2013 – 2014. године, према критеријумима из Правилника о утврђивању критеријума и осталих услова за проглашење вишка запослених у Служби за здравствену заштиту одраслих становника ДЗ Ћићевац бр. .. од 04.12.2015. године (чл. 4. и 5. Правилника).

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је решење о отказу уговора о раду поништено као незаконито и обавезан тужени да тужиљу врати на рад.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају, тужиљи је отказан уговор о раду у поступку рационализације решењем од 28.12.2015. године, које је поништено правноснажном пресудом Основног суда у Крушевцу П179/16 од 13.02.2017. године због тога што није било доказа да су примењени критеријуми у поступку утврђивања вишка запослених у односу на тужиљу и како је вршено рангирање и бодовање запослених код туженог.

Решење о отказу уговора од 20.07.2018. године, које је предмет оцене у овом спору, донето је на основу истих прописа и за исти период оцењивања (2013 – 2014. године) као првобитно, правноснажном одлуком поништено решење.

По правноснажном окончању спора за поништај решења о отказу уговора о раду, тужени није спровео нови отказни поступак у ком би доследно и без измена применио критеријуме утврђене споразумом Министарства здравља РС и Репрезентативних синдиката у области здравства на нивоу Републике Србије. Супротно, тужени је новим решењем формално – правно отклонио недостатке свог првобитног решења којим је тужиљи отказао уговор о раду. Поступајући на изложени начин поново је одлучио о ствари која је правноснажно пресуђена судском одлуком коју, као извршни наслов, није спровео реинтегрисањем тужиље у радни однос, већ је одржавао у статусу радно неангажоване, доношењем решења о коришћењу годишњег одмора, чиме је злоупотребио овлашћења послодавца. Сходно наведеном, разлог за отказ уговора о раду из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, није наступио.

Неосновани су ревизијски наводи да је требало применити одредбу члана 191. став 7. Закона о раду, према којој ће суд да одбије захтев запосленог за враћање на рад ако у току поступка утврди да је постојао основ за престанак радног односа, али да је послодавац поступио супротно одредбама закона којим је прописан поступак за престанак радног односа. Међутим, у конкретном случају основ за престанак радног односа не постоји, јер у одсуству одлука и аката које је у отказном поступку требало да донесе послодавац, оправдани разлог за отказ уговора о раду није наступио.

Без утицаја је ревизијски навод да је у време доношења оспореног решења био на снази Правилник туженог о утврђивању критеријума и осталих услова за проглашење вишка запослених у Служби за здравствену заштиту одраслих ДЗ Ћићевац бр. .. од 04.12.2015. године, јер је исти био донет у првобитном поступку уз делимичну измену критеријума које је утврдило ресорно министарство у сарадњи са репрезентативним синдикатима, што су утврдили нижестепени судови.

Суд је ценио и остале ревизијске наводе, али налази да нису од утицаја на другачије одлучивање.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке.

У конкретној ситуацији ценећи све околности трошкови на име одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице, због чега је одбијен као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију, сходно члану 154. став 1. ЗПП и одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић